

SLOVENSKI POROČEVALEC

GLASILO OSVOBODILNE FRONTE SLOVENIJE

Ljubljana, ponedeljek 12. marca 1951

LETO XII, ŠT. 60 / POSAMEZNA ŠTEVILKA 2 DIN

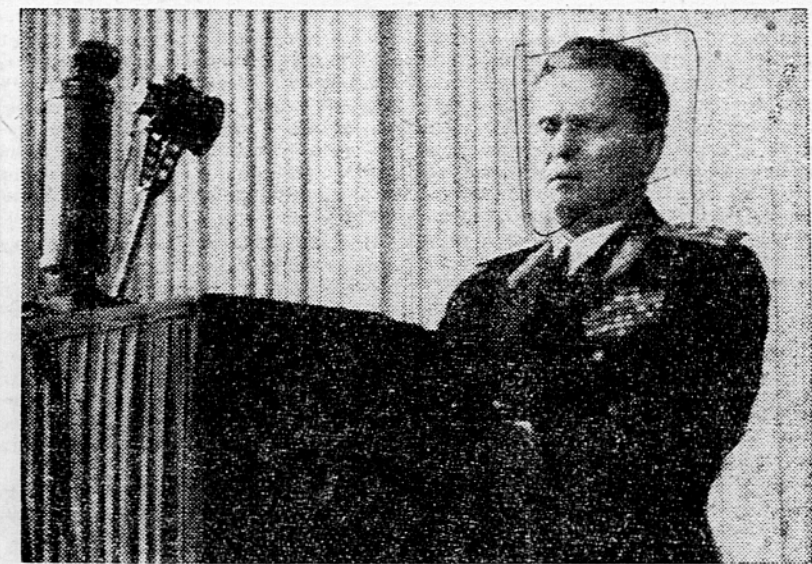
Govor maršala Tita na II. kongresu Zveze borcev Jugoslavije

Včeraj je točno ob 12. uri prišel v kongresno dvorano maršal Tito. Prav takrat je kongres pozdravljali predstavniki beograjskih pionirjev. Maršal Tito je pionirja poljubil in, ko so navdušene ovacije prenehale, imel naslednji govor:

Tovariši in tovarišice delegati!

Predvsem se moram opravičiti, ker nisem mogel biti navzoč pri razpravi. Čeprav bi bil to zelo rad storil, mi žal ni bilo moč. Pravzaprav moram povedati, da se me je tudi gripa malo lotila. Morda ne bi bil niti prišel, toda spomnil sem se, kako je bilo te dni s tovarišem Kardeljem, ko je tisk objavil, da je zbolel, ker so ga informbirojski pisniki že razglasili za izločenega. Da se ne bi to tudi meni zgodilo, sem prišel sem. (Smeh.) Mi, voditelji v Jugoslaviji, nimamo pravice biti bolni, ker imajo to za veliko politično napako in za obračunje v imperialistične vode. (Smeh.) Cisto drugače je, če kdo izmed njih zbole, t. n. pr. Stalin kihne. To je nov prispevek k marksizmu-leninizmu. (Smeh in pritrdjevanje.) No, pa sem kljub boleznim le prišel.

Tovariši in tovarišice, rad bi vam povedal nekaj besed. Vem, da ste tukaj govorili o vseh vprašanjih. Vem, da ste govorili tudi o najpomembnejših nalogah, ki takoj Zvezo borcev. Nam so bile te naloge jasne že takrat, ko smo ustanovljali organizacijo Zveze borcev. Takoj nam je bilo jasno, da je ena izmed najpomembnejših nalog, da zberemo vse borce osvobodilne vojne v organizacijo, katere naloge ji ne dajejo samo deklarativnega pomena, ampak je njen pomen še prav posebno velik. Kdo drug bi prišel v poštev za to, da bedi nad pridobitvami, ki smo si jih skovali v tej vojni kot borci osvobodilne vojne? Kdo drug naj izvršuje poslednje volje, poslednje želje in misli tistih mnogostevnih tisočev in deset tisočev padlih borcev kakor ravno preostali živi tovariši in tovarišice iz osvobodilne vojne? Danes, na tem drugem kongresu, se je pokazalo, kako pravilno smo ravnali, ko smo ustanovili Zvezo borcev. V današnji dobi mednarodnega položaja je naša Zveza borcev pomemben činitelj pri obrambi naše države. Naša armada, ki je buden varuh mirne graditve socializma v naši državi, ima svojega prvega in najboljšega zaveznika v Zvezi borcev. To je druga armada, ki se mi stoji prekrižanih rok in ne čaka, da bi najprej prišla vojna, nato pa bi se šele začela pripravljati — vojne pa pri nas niti ne želijo — ampak je zmeraj pripravljena upreti se vsakemu nasilju, ki bi hotel zasuljati našo državo in ji vzeti svobodo in neodvisnost. Zveza borcev ima seveda razen tega tudi še naloge, da skrbi za tiste, ki so v osvobodilni vojni največ dali in največ žrtvovali ter trpeli, in da nanje

vprašanje miru ali vojne. Drugo najpomembnejše vprašanje, za katerega se zanimamo, je vprašanje zgraditve naše države, vprašanje ureditve socializma v naši državi. Toda prvo vprašanje, vprašanje miru ali vojne, za katere se danes zanima ves svet, ker se ves svet pred tem trese, za to vprašanje se prav zares zanima vsa naša država — vsi naši narodi. Informbirojski pisniki nas dolžijo v svoji propagandi, da smo napadalna država, da smo preteč napadalec, da nagražamo miru. Jaz in številni naši tovariši smo opozarjali na to, kako neverjetno neumnega je takšno trditev, ko vendar vsi vedo, kako majhna država smo, koliko je nas in koliko je njih.

To je eno, drugo pa je, da smo rekli in trdili, da nimamo nobenih pretenzij do katerekoli izmed tistih držav, ki nas obkrožajo, ne ozemelskih ne kakršnih koli drugih. Razumljivo je, da se mi ne strinjamo z njihovimi obrekovanji, da z ogorčenjem vračamo njihova obrekovanja, vendar pa to ne more pomeniti, da se hočemo vojskovati. Kdo pa pri nas odloča o miru ali vojni? Ne odloča sama vlada ali posamezniki, ampak ljudstvo. Naše ljudstvo je stoletja stopalo skozi krvavo zgodovino, posebno krvavo pa je bilo to poslednje razdobje, to je poslednji osvobodilni boj. Mi sovražimo vojno. Radi bi mirno delali, radi bi gradili, ker smo dosegli, kar smo hoteli: obvarovali smo našo deželo, osvobodili smo jo okupatorja, zedinili naše narode, ustvarili bratstvo in enotnost, kakršnega še nikoli ni bilo. Z eno besedo, dosegli smo vse, po čemer smo hrepeli in za kar smo se borili. Zadi nam nobenih drugih zahtev, zaradi katerih bi se hoteli vojskovati, hočemo samo mirno graditi svojo lepšo prihodnost.

Lahko rečem v trdnem prepričanju, da sem istih misli kot vi, vsem tistim v sosednih državah, ki si niso na jasno o tem, kakšni so naši nameni nasproti njim, da ne želimo ničesar drugega, kot živeti v miru z njimi, in da jih ne bomo nikoli napadli. To zveni kot prireda iz ust vsakogar v naši državi, ki jo govori. Mi jih ne bomo nikoli napadli. Mi hočemo, da nas oni pustijo pri miru, ne narodi — ker ti nam niso sovražni — ampak neodgovorni vojni-hujskaški voditelji teh držav, ki delajo po direktivah velike imperialistične države — Sovjetske zveze in kalijo vodo na Balkanu. Kdo je začel ustvarjati tukaj med narodi na Balkanu lepše odnose, bratske odnose, prijateljske odnose? Ljudstvo Jugoslavije. Ljudstvo Jugoslavije je prvo ponudilo svojo roko, pozabilo vse tiste mučne stvari, ki so se dogajale v zgodovini, vse tiste žalitve in vso škodo, ki je bila stor-

jena naši državi. Pozabilo je tudi na to, ker je vedelo, da je najdragocenejša stvar — bratstvo in prijateljstvo med narodi v tem delu Evrope. Mi smo to delali, mi smo to gradili po vojni. Vse svoje sile smo uporabili za to, da bi živeli s temi narodi v miru. Nismo delali nobenih političnih kombinacij ali manevrov s temi našimi izjavami. To je prihajalo iz dna duše vsakega našega državljanca, iz srca naših ljudi je prihajalo ta želja po bratstvu in enotnosti. Kdo je potem prišel in vse to podrl in spremenil v nič? Sovjetska zveza je prišla — ne Zveza, ampak voditelji Sovjetske zveze s Stalinom na čelu (»Takvo je«) Oni so prišli sejati sovražstvo med narode in tudi

danes sejejo to sovražstvo. Sejejo sovražstvo na Balkanu, kalijo vodo v Bolgariji, Albaniji, Romuniji, na Madžarskem, da ne govorim še o drugih državah. Zbuditi hočejo kar najbolj množično sovražstvo pri teh narodih, ki jim nismo ničesar hudega prizadejali, ničesar zagrešili, in jim tudi sedaj ne mislimo ničesar zlegati storiti. Da, ampak to ustreza njihovim imperialističnim ciljem. Danes nas ni treba več biti sram, če damo tem ljudem takšno ime, kakor ga zaslužijo, ker je njihovo ravnanje takšno, da jim daje jasen pečat imperialistične sile, ki bi hotela z lažnimi spletkami popolnoma zavladati tukaj na Balkanu.

Kaj pa naj mi sedaj storimo v takšnem položaju? Razumljivo je, da imajo oni velikansko propagando. To so nam rekli že prvi dan, ko so začeli prihajati znana pisma: »Varujte se! so govorili, »naš propagandni aparat je tako močan in silovit, da vas bo v kratkem času zdobil.« Takrat smo jim rekli: »Če je vse odvisno od lažne propagande, bomo pač videli, ali je močnejša resnica ali pa laž.« Dolež smo se stalno borili z resnico in bomo to še nadaljevali. Ne bomo ničesar skrivali, o čemer mislimo, da je škodljivo in pogubno za mir na Balkanu.

V soboto popoldne so se kmalu po 15. uri zbrale na letnem telovadščicu na Taboru in po okoliških ulicah velike množice, da bi slišale podpredsednika zvezne vlade in kandidata za poslanca v Ljudski skupščini LR Slovenije, tovariša Edvarda Kardelja. Tov. Kardelj je prišel na zborovanje v spremstvu predsednika vlade LRS tov. Mihe Marinka, člana CK KPS dr. Jožeta Potrca, Sergeja Kraighera, Ivana Regenta in generalmajorja Petra Stanteta. Zborovanje je začel sekretar Mestnega komiteja KPS Vlado Krivic. Tov. Edvard Kardelj je začel svoj govor takole:

Predvsem se moram opravičiti, ker tako redko pridam med vas. Moram priznati, da sem v tem oziru zelo slab ljudski poslanec. Tembolj se moram zahvaliti članom Osvobodilne fronte, ki so me ponovno izvolili za svojega kandidata pri volitvah v Ljudsko skupščino Slovenije. Vsakdo pričakuje, da bo izpolnile naloge petletnega plana zboljšala to ali ono stran našega življenja. Jaz pa — razen vsega drugega — pričakujem od nje tudi se osebno korist, namreč, da mi bo dala več prostega časa. Zato upam, da bom v bodoče te vrste svojih poslanskih dolžnosti izpolnjeval vestneje kakor sem jih doslej.

Ko je poudaril, da je najvažnejša naloga nove Ljudske skupščine Slovenije v razširitev in poglobitev socialistične demokracije, je nadaljeval:

Naša ljudska oblast se je rodila iz revolucije. V revoluciji prihaja volja ljudstva najneposredneje do polnega izraza in zato pomeni demokracija in revolucionarna diktatura v revoluciji eno in isto. To pa ne pomeni, da je z revolucijo že avtomatično zagotovljen pravilen razvoj demokratičnih organov, oziroma da je z njo ljudstvo avtomatično zaščiteno pred nevarnostjo, da ga kakršne koli tuje sile oropajo revolucionarnih pridobitev.

Ko je govoril o birokraciji, je dejal, da izpodriva birokracija ljudstvo predvsem od sodelovanja z organi državne oblasti in od vodstva gospodarstva. Tako se je razvila birokratska despotija v ZSSR, ki je danes najbolj centralizirana uradniška država v zgodovini. Mi se nismo namenili hoditi po taki poti. Naši delovni ljudje niso preživeli v ljudski revoluciji svoje krvi zato, da bi iz ljudske skupnosti napravili birokratsko kasarno.

Jugoslavije

Ne bo nas strah povedati filozofski iz oči v oči resnico, da se oni tisti, ki grozijo z napadom, v prvi vrsti naši državi. Mar ni bilo že l. 1948 z resolucijo jasno zastavljeno vprašanje napada na našo državo na podlagi prizadevanja za strogost vodenja, na podlagi vmešavanja v notranje zadeve naše države? Nam je bilo to že takrat jasno, danes pa je jasno vsemu svetu. Tovariši! Ko se danes voditelji Bolgarije, Madžarske in drugi pripravljajo z različnimi vojnimi pripravami zoper našo državo, hkrati pa trdijo, da imamo mi napadalne namene, ker hočejo tako preprečiti svoje ljudstvo o tem — s tem samo psihološko pripravljajo svoje narode. Mi pa poročamo, da je naša zgodovina minulih stoletij pokazala, da naši narodi niso nikoli kot osvoboditelji teptali te države. Naši narodi niso nikoli nikogar zasuljevali, ampak so bili zmeraj predmet zasuljevanja. Kaj nam preostane storiti? Boriti se moramo zoper laž iz dneva v dan in se ne smemo naveličati pobijati te laži. Ne mislite namreč, da velikaški propagandni aparat nima uspehov med nepoučenimi množicami, v prvi vrsti v njihovih državah. Kljub temu pa upamo, da je resnica tako močno orožje, da mora zmagati. Prepričan sem, da bodo vse demokratične sile sveta, vse, kar ni osleparjeno, vse, kar ni zaslepljeno in kar misli s svojo glavo, na naši strani in da mora biti na naši strani. Saj se iz dneva v dan lahko preprčujejo o lažnosti propagande, ki jo vodijo zoper nas. Vsak dan se lahko svet ob dejstvih prepriča, da nismo takšni, kakor nas oni rišejo, da smo miroljubno ljudstvo in da želimo mirno sodelovanje med vsemi narodi sveta.

Da bi dosegli svoje cilje, so si zdaj izmislili neke vrste prelivno vojno, izmislili so si prostovoljce itd. To, kar danes vidimo na Koreji, to so, tovariši in tovarišice, nevarne stvari. Oni računajo na nepoučenost, mi pa moramo biti budni, zakaj ta preventivna vojnna pomeni napad, pomeni zasuljevanje. Skozi stoletja se je videlo, da je

Nadaljevanje na 2. strani

BELA KNJIGA IZROČENA VLADAM RAZNIH DRŽAV

Beograd, 11. marca (Tanjug). Diplomatski predstavniki FLRJ v Washingtonu, Londonu, Parizu in drugih glavnih mestih zahodnih držav so izročili vladam, pri katerih so akreditirani. Belo knjigo ministrstva za zunanje zadeve FLRJ zaradi njihove informacije. Prav tako je stalni delegat FLRJ v OZN dr. Aleš Bebler izročil generalnemu tajniku OZN Trygve Lieu Belo knjigo ministrstva za zunanje zadeve FLRJ.

Socialistične demokracije si ne moremo zamisliti brez žive ljudske kontrole in brez neposredne odgovornosti funkcionarjev ljudstvu

Tov. Edvard Kardelj na velikem volilnem zborovanju v Ljubljani

Socialistični demokraciji, je nadaljeval, niso potrebne politične stranke, s katerimi se ponaša buržoazna demokracija. Toda socialistične demokracije si ne moremo zamisliti brez borbe mnenj, brez te borbe ni napredka, brez nje nujno prihaja do oživiljenja raznih elementov razrednega sistema in do krepitve cele vrste ostankov preteklosti. Socialistične demokracije si prav tako ne moremo zamisliti brez žive ljudske kontrole, brez neposredne odgovornosti funkcionarjev ljudstvu, iz katerega izhajajo. V Sovjetski zvezi (z) niti svobodne borbe mnenj, niti neposredne ljudske kontrole v upravi. Zato je bila tam možna zmaga birokracije.

Razlagal je, da pri nas ni in ne more biti mesta za prijatelje takih sistemov, ter poudarjal:

V odnosu do podružbenja proleta-jalnih sredstev razločujemo dve poti: po socializmu, ki vodi preko tedanje večje sodelovanja delovnih kolektivov v neposredni upravi proizvodnje, in po birokratske tiranije, ki razlagajo za socializem krepitve uradniškega aparata in izključuje kontrolo delovnih množic. Zato smo lahko nononni, da je Jugoslavija prva država na svetu, ki je izročila upravo gospodarstva v roke izvoljenim delavskim svetom, svetom samih proizvajalcev. Zaman obiljavajo kominformistični propagandisti Jugoslavijo s klevetami in poskumi, da bi zadušili glas našega delovnega ljudstva. Ni več daleč dan, ko jih bodo vprašali lastni delavci: zakaj nam ne daste v roke uprave stvari, če trdite, da so socialistična lastnina?

Tov. Kardelj je potem obravnaval problem nadaljnjega razvoja naših mestnih in okrajnih ljudskih odborov. Opozoril je, da se je v marksističnih ljudskih odborih naselil birokratičen tip, se pojavilo odklanjanje od ljudskih množic. Težiti moramo za to, da bo v poverjenosti ljudskih odborov resnična odgovornost in da bo njihovo delo hkrati doseglo potrebno strokovno višino. Z ljudskimi odbori je treba tesneje povezati podjetja zveznega in republiškega značaja. Kot zelo važno nalogo je označil tudi izpolnitev siste-

ALEKSANDER RANKOVIĆ - IZVOLJEN ZA PREDSEDNIKA ZVEZE BORCEV JUGOSLAVIJE

Prvemu zasedanju drugega kongresa Zveze borcev Jugoslavije, ki se je začel, kakor smo že poročali, v soboto ob 10.30 v dvorani Kolarčeve ljudske univerze v Beogradu, je predsedoval predsednik Zveze borcev, maršal Jugoslavije Josip Broz-Tito. Ko je pozdravil delegate iz inozemstva, je dejal:

»Hkrati pa želim, da bi tukaj, na kraju samem, na tem kongresu dobili više o stvarnosti, ki obstaja danes v Jugoslaviji. Tukaj se bodo lahko prepričali, da so na tem kongresu spet tisti stari borci ki so bili tudi na prvem kongresu in ki niso izdali svoje borbe, niso izdali svoje države, niso izdali svojega naroda, niso izdali socializma. Prepričali se bodo, da smo mi vsi, da je Jugoslavija, da so narodi Jugoslavije v prvi vrsti pa borci iz velike osvobodilne vojne trdno odločeni varovati pridobitve, ki so jih izbojevali v pretekli osvobodilni vojni. Prepričali se bodo, da so borci narodnoosvobodilne vojne Jugoslavije ostali dosledni varuhi in branilci ne samo svoje neodvisnosti, ampak tudi čistosti marksizma-leninizma. Prepričali se bodo znova tukaj, na kraju samem, da je vse tisto, kar govorijo o nas, sramotna propaganda in laž, ki se ne more obdržati. Mi smo ostali zvesti svojemu boju in verno stojimo na braniku pridobitev, do katerih smo prišli s tem bojem.«

Po navdušenem odobravanju tega nagovora je kongres izvolil svoje delovno predsedstvo, v katerem sta iz Slovenije Ivan Maček in Mica Slanec. Nato so kongres pozdravili v imenu Ljudske fronte Jugoslavije Vladimir Simić, v imenu armade generalni polkovnik Peko Dapčević ter predstavniki inozemskih delegacij. S tem je bilo dopoldansko zasedanje končano. Na popoldanskem zasedanju pod predsedstvom Lazarja Koliševskega je sekretar Zveze borcev Jugoslavije Aleksander Ranković podal poročilo o delu zveze od njene ustanovitve.

V začetku svojega poročila je naglasil, da se je v tej dobi pri obnovi države in pri graditvi socializma izkazovalo delovno junštvo, kakršno lahko pokažejo samo narodi, ki se globoko zavedajo, da se z izvršitvijo nalog petletnega plana ne obvarujejo samo velike pridobitve naše revolucije, temveč da se s tem krepi tudi obramba na moč naše socialistične domovine.

Ko je omenil, da zaseda kongres v času, ko so na svetu odprta nova vojna žarišča, je poudaril, da bje naša vlada, dosledna svoji miroljubni politiki, odločen boj za mir na svetu, na temelju svobode in enakopravnosti velikih in malih narodov. Po načelih zunanje politike naše države mora biti zveza v prvih vrstah boja za ohranitev miru in zoper agresijo v kakršni koli obliki in od katere koli strani.

Bolj kakor kdaj koli prej, moramo biti budni zaradi podlih izzivov, ki jih inspirirajo in organizirajo hegemonisti iz Moskve, ko se skrivajo za raznimi lažnimi mirovnimi kongresi.

O sodelovanju z organizacijami borbenikov v raznih evropskih državah je dejal: »Boj narodov Jugoslavije za obvarovanje neodvisnosti države in proti vsiljevanju tuje dominacije uživa danes velike simpatije članov in organizacij uporniškega gibanja v mnogih državah Evrope. Člani teh organizacij vidijo čedalje bolj jasno da lahko koristijo svoji domovini in ohranijo svetovnega miru le tedaj, če se borijo za resnično neodvisnost in proti podreditvi kakršnemu koli bloku ali tuji dominaciji.«

Velik del poročila je bil posvečen izvenarmadni vojaški vzgoji najširših množic. Zveza borcev je postala podobnik te vzgoje, ker so člani razumeli, kako potrebna je ta vzgoja pri obrambi naše domovine in njene neodvisnosti. Samo od maja lanskega leta se je nad milijon prebivalstva udeležilo raznih vojaških vaj. Zveza borcev je postala močna množična organizacija, ki je ob naši armadi najvažnejši činitelj pri obrambi moči naše države ter čvrsta opora naše Partije in vlade pri izgraditvi socializma ter pri obvarovanju pridobitev ljudske revolucije, svobode in neodvisnosti. Zveza ima 1.214.228 članov, med njimi 297.982 žena in od 1. 1948 se je v njej zbralo 614.288 novih članov.

V poročilu je opisan tudi napredek vseh organizacij, ki se z Zvezo borcev v vzajemnem, čedalje bolj organiziranem delu posvečajo izvenarmadni vojaški vzgoji prebivalstva, razločeno pa so tudi velike in uspešne akcije zgodovinskih, socialnih ter drugih sekcij in komisij organizacij Zveze borcev. Poročilo je bilo zaključeno s poudarkom:

Vse to kaže, da je postala naša organizacija močan činitelj v vsem našem družbenem in političnem življenju. Organizacija uspešno goji slavne tradicije osvobodilnega boja in ljudske revolucije ter vodi boj za še večjo skrb za žrtev vojne, s čedalje večjim uspehom sodeluje pri izgraditvi socializma in pri mobilizaciji najširših množic v aktivnih pripravah za obrambo neodvisnosti naše države, v mednarodnih zvezah pa za mir in enakopravnost narodov in držav, malih in velikih. To pot bo naša zveza nadaljevala, izpolnjevala bo svoje naloge in ostala bo močno oporišče in podpora pri velikem delu s katerim naša Partija in naši narodi s tov. Titom na čelu ustvarjajo srečnejšo bodočnost naše domovine.

Po poročilu sekretarja Aleksandra Rankovića, o katerem bomo še poročali, je član glavnega odbora Mile Pe-

Nadaljevanje na 3. strani

OBISK NAŠIH PARLAMENTARCEV V ANGLIJI

Lo ton, 11. marca (Tanjug). Jugoslovska parlamentarna delegacija s podpredsednikom Prezidijske Ljudske skupščine FLRJ Mošo Pijadom je prispela včeraj kot gost obeh zbornic britanskega parlamenta v London. Na postaji Viktorija so delegacijo sprejeli v imenu interparlamentarne unije britanskega parlamenta sir Drummond Shield in več narodnih poslancev. Pri sprejemu so bili navzoči tudi predstavniki britanskega zunanega ministrstva, jugoslovanski veleposlanik v Londonu dr. Jože Brilej z osebjem jugoslovanskega veleposlaništva kakor tudi številni britanski novinarji.

Jugoslovanski parlamentarci se bodo mudili v Londonu teden dni. Danes si bo delegacija ogledala London in okolico, dočim se bo začel uradni del obiska v ponedeljek, ko bodo jugoslovanski gosti obiskali predsednika londonske občine. Ta dan bo predsednik britanske vlade g. Attlee priredil v njihovo čast kosilo, zvečer pa bodo jugoslovanski parlamentarci gosti predsednika britanske spodnje zbornice g. Liftona Brauna.

Predsednik vlade Bosne in Hercegovine odlikovan z redom narodnega heroja

Po predlogu vrhovnega poveljnika oboroženih sil FLRJ maršala Tita je Prezidijska Ljudska skupščina FLRJ odlikoval predsednika vlade LR Bosne in Hercegovine Djura Pucarja z redom narodnega heroja, ker je pokazal junastvo brez primere v boju zoper ljudske sovražnike, in za njegove zasluge med narodnoosvobodilnim bojem od 1. 1941 do 1945.

Planinci maršalu Titu

Naši gorniki, ki so letos organizirali samostojno Titovo štafeto, so se včeraj dopoldne podali na pot. Prvotno določeno pot po vrhu Triglavu so morali zaradi novega snega in nevarnosti plazov opustiti. Izhodna točka planinske štafete je bila pod Triglavom. Sekretar Planinske zveze Slovenije Miloš Velnar je ob 10 izročil alpinistom iz Mojstrane štafeto palico s čestitkami, ki so jo nasilili na smučeh nesli po dolini Vrat. Štafeto palico so za celotno prevozni planinci pionirji, ki mentarno prevzeli planinci pionirji, ki jih slovesno sprejeli pred hofom Triglav v Mojstrani. Pionirka Tinka Erzenova je izročila palico članom alpinističnega oddelka planinskega društva Jesenice, ki so se nato podali na Crni vrh nad Jesenicami, kjer so prenevali. Štafeto palico nosilo danes člani planinskega društva Javornik-Koroška Bela.

VREME

Napoved za torek: Delno izboljšanje, vendar še rahle krajevne padavine. Temperaturna brez spremembe.

Nadaljevanje na 4. strani

Govor maršala Tita na II. kongresu

Zveze borcev

Nadaljevanje s 1. strani

vsak tisti, ki napade drugo državo, napadalec in da ne more biti prav nič drugega. Ker poznamo vse te njihove spletke in kar se za tem skriva, smo seveda prisiljeni, da precej odkrito skrbimo za obrambo naše države, da krepiamo našo armado, da mobiliziramo vse naše ljudske sile, ki morajo biti pripravljene, če bi se kdaj drznili proti naši volji stopiti na naš jugoslovanski socialistični vrt, da smo pripravljeni braniti našo državo, braniti socializem. Naše ljudstvo je danes za pravilo del vojnohopske propagandi informbirojskih držav in mirno koraka svoji prihodnosti nasproti, mirno gleda v oči resničnosti in opravlja svoje delo.

S tega mesta sporočam, tovariši delegati, vam in vsem borcem osvobodilne vojne, da se ni treba niti najmanj ozirati na nekakšno nervozno na te grožnje, ampak da je treba vztrajno opravljati naloge, pred katerimi stojimo. Te naloge pa so: da gradimo nove tovarne, da odpiramo nove klinike, da gradimo nova stanovanja in da, kolikor je to pri sedanjem položaju mogoče, izboljšujemo življenjsko raven našega delovnega ljudstva, da krepiamo našo obrambno moč, da varujemo enotnost naših narodov kot najpomembnejši činitelj pri obrambi naše države. Ne bomo si drznili napasti našo državo, če bomo prepričani, da bodo naši narodi stali kot monolitni zid, enotni proti slehernemu napadu. Računajo lahko samo na notranji razdor, toda varujemo to enotnost, varujemo jo pred petokolonasi, informbiroji in različnimi drugimi reakcionarnimi tipi, ki hočejo motiti in izkoristiti sedanje stanje. Rečem vam, da je vsak, kdor dela proti enotnosti našega ljudstva, petokolona — kot takega ga je treba razumeti in v njim kot s takim ravnati. Biti moramo budni proti vsem takim pojavom. (Odobravanje.)

Imamo krvave izkušnje iz pretekle vojne, kaj pomeni peta kolona danes pa je položaj za popolnoma drugačen. Danes imamo socialistično Jugoslavijo in imamo kaj braniti, imamo kaj čuvati. Torej prihajajo kot najhujšje nevarnosti za obrambo naše države, za krepitev naše obrambne moči v poštoven vojni činitelj, zlasti pa demokratizacija naše države. Tega ne govorim zato, ker bi mislil povedati, da z družbeno preobrazbo pri nas ni prišla do izraza že v prvi fazi demokratizacije. Toda prava demokratizacija se ne deklarira, se ne ustvarja z akti, temveč se razvija v procesu prakse, v uresničevanju socialističnih ukrepov. Vprašanje notranje demokratizacije naše države, resnične socialistične demokratizacije je nedvomno velik činitelj za ohranitev notranje enotnosti naše države in za uresničitev naših velikih gospodarskih nalog, ki so pred nami.

Videli ste, tovariši in tovarišice, da smo v zadnjih letih sprejeli številne važne zakone in ukrepe, ki vsi vodijo k temu smotru široke in resnične socialistične demokratizacije. Tega se nismo končali. Gremo še dalje, v skladu s tem, koliko pogolj dovoljujejo na dani etapi. Imamo jasno določeni cilji, da ustvarimo srečno in zadovoljno Jugoslavijo, socialistično Jugoslavijo z demokratizacijo, kakršno danes ni na svetu, kajti ne moremo govoriti o demokratizaciji v Sovjetski zvezi in v informbirojskih državah. Ti nečijo govoriti o demokratizaciji ker je to zanje obrabljena kapitalistična fraza, temveč govorijo o diktaturi proletariata. Priznavam jim diktaturo, vendar ni to proletarska, temveč birokratska diktatura. (Ploskanje.)

Pri nas pomeni demokratizacija pritegovanje vedno širših množic k upravljalni naši države oziroma gospodarstva itd. Storili smo že veliko v tem pogledu, ne glede na položaj, v kakršnem smo, in storili bomo še več. Seveda bi prišli že daleč, če nam ne bi skuhali tiste stvari leta 1948 in če nam ne bi stalno grozili, tako da moramo številna svoja sredstva, ki bi sicer šla v korist naše zgraditve, uporabiti za oboroževanje. Vendar je to sedaj potrebno, tovariši in tovarišice, ker ne smemo stati goloroki. Če bi bili leta 1948 goloroki, če ne bi imeli močne vojske, enotne Partije in enotnosti naših narodov, bi nas pogoltili in v nami bi bilo konec. Z nami bi delali prav tako kot delajo v Češko-slovaški in drugih državah, pa še slabše. Jugoslavija, kakršna je neodvisna in svobodna, opozarja danes kot glasnik pred vsem svetom na njihova umazana dejanja, ki niso vredna socialističnih držav. (Ploskanje.) Veliko slabše bi delali, če bi jim uspelo za sužnjiti Jugoslavijo, če ne bi danes bilo svobodne in neodvisne socialistične Jugoslavije kot vesti človeštva, kakor pravi napredni francoski književnik. (Odobravanje.) Ne bi hotel, da bi se

Dr. Jože Potrč na predvolilnem zborovanju v Ptuju

Včeraj dopoldne je govoril v Ptuju na Kvedrovem trgu pred veliko množico zborovalcev mesta in okolice kandidat za ljudske poslanca, minister za zdravstvo LRS dr. Jože Potrč. Kakor mnogo prejšnjih zborovanj, je bilo tudi to zborovanje manifestacija želja volivcev mesta Ptuja in okolice, da bi 18. marca izvoljeni poslanci v skupščini LRS nadaljevali z dosedanjim uspešnim delom našega državnega in partijskega vodstva in da bi bili tudi v bodoče tako povezani z ljudstvom, kot so bili doslej.

Kandidat dr. Jože Potrč je opozoril zborovalce, da gleda danes ves na prednji svet na Jugoslavijo kot na državo, ki res gradi socializem, kjer res obstaja demokratizacija in kjer državljanji svojo državo sami upravljajo. Konec govora je pozval zborovalce, naj manifestirajo tudi na dan volitev, da so za enotnost narodov Jugoslavije, za mir v svetu in za obrambo svoje domovine pred vsakim agresorjem. L. F.

to razumelo kot nekako hvalisanje, toda tovariši in tovarišice, mar ni dragocen primer, ko se ves narod v najtežjih okoliščinah tako vztrajno bori za ustvaritev svojega boljšega življenja, medtem ko mu na drugi strani povzročajo vse mogoče ovire, katerih smoter je da bi ga motili v njegovem človeškem namenu, da ustvari lepše in srečnejše življenje sedanjemu in bodočim rodovom.

Ce je bila ruska revolucija ogrožena v prvi fazi od kapitalističnih držav, smo mi v svoji prvi fazi ogroženi od tako imenovanih socialističnih držav. (Dolgotrajno ploskanje.) Toda to nas ne bo zmedlo, korakoma in korakoma bomo naravnost po svoji poti naprej. Ce me tukaj vprašate, kakšen je sedaj položaj, ali je slabši ali boljši vam moram, žal reči, da je danes slabši kot je bil včeraj in da je vsak dan slabši.

Vzemite samo zadevo s Trstom. Razvili so neverjetno gonjo v italijanskem fašističnem, polfašističnem in kominformističnem tisku v zvezi s Trstom. Sirijo vse mogoče izmišljotine. Kdo ima tu prste vmes? Tu imajo prste vmes tudi voditelji Sovjetske zveze. Gromiko je že v Parizu postavil vprašanje Trsta. Ker so nas na vseh mejah obdali s kitajskim zidom, hočejo doseči isto tudi na tej strani proti italijanskemu ljudstvu. Toda mislim, da bo italijansko ljudstvo znalo oceniti kaj pomeni ta spletkar, če je pametnejše živeti z jugoslovanskim ljudstvom in prijateljskih ali sovražnih odnosih.

Jasno je, da ima to za smoter tudi strateško obkoljevanje naše države, toda je še nekaj drugega. Radi bi iz Trsta napravili še eno žarišče vojne nevarnosti. Italijanski fašisti, ki se sanjajo, da bodo znova osvojili tisto, kar so nekoč izgubili, so se zedinili pod kominformističnim plaščem v boju proti nam. Njihov smoter je enoten in skupen, skupna pa je tudi njihova akcija.

Na tem mestu lahko povem, da mislim, da bi bilo zelo napačno in škodljivo dovoliti Sovjetski zvezi, da bi poleg tako številnih preletih in neresnih vprašanj spreminila sedaj Trst v veliko vprašanje. Nam in italijanskemu ljudstvu je v korist da se o tem sedaj ne govori. Prepričan sem, da bi se lahko danes v enem dnevu dogovorili z italijanskim ljudstvom, kako bomo rešili to vprašanje, da bi bilo tako njim kakor tudi nam prav. Toda notem, da bi koristilo italijanskemu ljudstvu uporabiti kot drobiž za poravnavanje računov, kakor tudi ne želimo, da bi naše koristi uporabili kot drobiž za poravnavanje računov katere koli sile.

Pravim, da delajo tisti, ki temu nasedajo, zelo slabo uslugo in zelo veliko škodo samemu italijanskemu ljudstvu.

II. kongres Zveze borcev

Jugoslavije

Nadaljevanje s 1. strani

runiči podal finančno poročilo. Velimir Stojnić pa poročilo nadzornega odbora.

Na včerajšnjem zasedanju je bila razprava o poročilu glavnega sekretarja zveze. Tov. Milovan Djilas je govoril o pomenu izvenarmadne vojaške vzgoje. V imenu glavnega odbora Zveze borcev Slovenije je govoril Jože Gričar. Po razpravi je kongres soglasno sprejel resolucijo, ki govori o izizvanju in izgradnji ob naših mejah ter poziva vse bojnevoje drugih držav, ki so se nekaj z nami borili proti fašizmu, naj nastopijo proti takim vojnim hujškarjem in v interesu svetovnega miru. Posebna resolucija, ki je bila tudi soglasno sprejeta, izraža solidarnost naših borcev s španskimi protifašističnimi borci. Soglasno je bila sprejeta tudi resolucija o bodočih nalogah zveze, potem pa je kongres sprejel nekatere točke pravil.

Pred zaključkom kongresa je bil izvoljen 116-članski centralni odbor Zveze borcev Jugoslavije. Za častnega predsednika Zveze borcev Jugoslavije je bil z velikim navdušenjem izvoljen maršal Josip Broz-Tito.

V izvršilni odbor so bili izvoljeni: predsednik Aleksander Ranković, podpredsednik Edvard Kardelj, Ivan Gošnjak in Djuro Pucar, za generalnega sekretarja Velimir Stojnić, za sekretarja Neda Božinović, za blagajnika Radisav Nedeljković, med člani izvršilnega odbora pa so tudi Milovan Djilas, Svetozar Vukmanović-Tempo, dr. Pavle Gregorič, Vida Tomšič, Ivan Maček in generalni polkovnik Koča Popović.

Boj za mir bo šele tedaj uspešen, če se bo opiral in razvijal na koristnih narodov vsega sveta, ne pa na koristih določene politike določene vlade, ker se danes koristi narodov sveta popolnoma umajajo. To pa pomeni, da ne smemo dovoliti, da bi bil svet pahnen v novo vojno katastrofo. Menimo tudi, da se zaradi ohranitve miru morajo in morajo najti rešitve za vsa tista vprašanja, ki so vzrok današnje napetosti v svetu. Ta vprašanja bodo uspešno rešena edine v primeru, če se bodo začela reševati v stališča želje narodov, da se ohrani mir ne pa s stališča sebičnih posameznikov.

Rešitev vprašanj, ki povzročajo današnjo napetost na svetu, se ne more doseči s popuščanjem napadom in napadalcem in tudi ne na račun malih narodov, ampak edine s takšnimi sporazumi, ki bi jih sprejeli in pozdravili narodi vsega sveta.

S kongresa kličemo vsem blišim bojevnikom na svetu, ki so se skupaj z nami bojevali v zadnji vojni, naj aktivno uporabijo vse svoje sile za to da bi se človeštvo lahko posvetilo mirnemu delu, naj protestirajo zoper politično napadnost in pritisk, posebno pa zoper politiko Sovjetske zveze v razmerju do Jugoslavije.

Ko se bomo za pravično reševanje vseh sporov, moramo hkrati upoštevati okoliščino da se danes na svetu zmeraj bolj uveljavlja politika nasilja in surovega vmešavanja v notranje zadeve drugih narodov, ki je poglavitni vzrok mednarodne napetosti. Zaradi tega izjavlja Zveza borcev narodnoosvobodilne vojne Jugoslavije, da bo skladno z bojem za mir in v neolotljivosti z njim nastopala zoper takšne pojave sploh in hkrati skrbno belata nad koristmi naše domovine ter se trdovratno borila zoper vsak poskus ogražanja njene svobode in neodvisnosti.

Boj za mir, ki naj pomaga pri izvajanju določene hegemonistične politike, ni nič drugega kakor goljufanje milijonov ljudi, ki si iskreno želijo miru, vendar pa še zmeraj ne vidijo, da izrabljajo te njihove pozitivne želje za

stivo sporočam tukaj, s tega mesta in po delegatih, ki so prišli iz Italije in morejo biti tolmači naših želja, da živimo v najboljših odnosih z italijanskim ljudstvom, da tržasko vprašanje ni nikak velik problem, da je to vprašanje zelo lahek problem, če se vanj ne bi vmešavali vsi in vsakdo od zunaj, in da ga bomo znali rešiti, ko bo čas, ne pa sedaj, ko je oziroma na svetu tako zelo skaljeno, da je vedno nevarnost, da zopet na katerem drugem mestu izbruhne vojni požar. V našo korist je, da se v tem delu Evrope ohrani mir, kajti mi imamo za kaj izkoristiti mir. Samo vojni hujškarji moti in želi, da bi bilo čim več teh motenj na svetu in njihove drug.

Jugoslovanski narodi in Zveza borcev se bodo borili, da bodo tudi vsa druga drobna vprašanja, ki bi se se morebitno pojavila, mirno rešena. Nikoli nismo niti pomislili, da bi s katerim koli od naših sosedov reševali probleme z uporabo sile. To ni lastno nam, to ni lastno politiki socialistične države, to je lastno tistim, ki se ukvarjajo z osvajaško mislijo, ne pa nam.

Tudi tokrat, tovariši in tovarišice, hočem povedati, da je naša taka smer — vztrajno varovanje naše enotnosti, vztrajno stanje na braniku naših velikih pridobitev osvobodilne vojne, vztrajna borba za mir med narodi in za mednarodno sodelovanje — naša glavna naloga in da moramo to delati, ne glede na to, kaj se zunaj dogaja. (Navdušeno odobravanje.) Mi smo budni in nobena stvar nas ne sme presenetiti, tudi nič nas ne bo presenetil. Mi smo vedno pripravljeni, če bo potrebno braniti tisto, kar smo izbojevali. (Močno ploskanje.)

Je še nekaj nalog, o katerih ste govorili in ki jih je tov. Ranković omenil v svojem poročilu. Zelo dobro veste, kakšno nalogo ima Zveza borcev. Sem spada v prvi vrsti včlanjenost tistih, ki se iz kakršnih koli razlogov se niso včlanili v Zvezo borcev. Dalje, ker deluje Zveza borcev na vsem našem ozemlju, je potrebno vztrajno delo za predvojaško vzgojo, za pripravljene našega ljudstva, da bo vedno pripravljeno na vsako presenečenje. O tem moramo odkrito govoriti, da bodo to vsi slišali in vedeli, kajti morda si kdo dela utvare, da bo pri nas lahko opravil. Če pa bo vedel, kaj ga tukaj čaka, bo verjetno dobro premislil, preden bo storil kakršne koli sovražne, napadalne korake proti naši državi. Vedeti mora, da je vsaka ped naše države namočena s krvjo in da bo vsaka ped, če bi bilo potrebno, znova namočena s krvjo. Toda ostala bo naša. (Odobravanje in ovacije tov. Titu in Partiji so trajale več minut.)

II. kongres Zveze borcev

Jugoslavije

logah zveze, potem pa je kongres sprejel nekatere točke pravil.

Pred zaključkom kongresa je bil izvoljen 116-članski centralni odbor Zveze borcev Jugoslavije. Za častnega predsednika Zveze borcev Jugoslavije je bil z velikim navdušenjem izvoljen maršal Josip Broz-Tito.

V izvršilni odbor so bili izvoljeni: predsednik Aleksander Ranković, podpredsednik Edvard Kardelj, Ivan Gošnjak in Djuro Pucar, za generalnega sekretarja Velimir Stojnić, za sekretarja Neda Božinović, za blagajnika Radisav Nedeljković, med člani izvršilnega odbora pa so tudi Milovan Djilas, Svetozar Vukmanović-Tempo, dr. Pavle Gregorič, Vida Tomšič, Ivan Maček in generalni polkovnik Koča Popović.

Boj za mir bo šele tedaj uspešen, če se bo opiral in razvijal na koristnih narodov vsega sveta, ne pa na koristih določene politike določene vlade, ker se danes koristi narodov sveta popolnoma umajajo. To pa pomeni, da ne smemo dovoliti, da bi bil svet pahnen v novo vojno katastrofo. Menimo tudi, da se zaradi ohranitve miru morajo in morajo najti rešitve za vsa tista vprašanja, ki so vzrok današnje napetosti v svetu. Ta vprašanja bodo uspešno rešena edine v primeru, če se bodo začela reševati v stališča želje narodov, da se ohrani mir ne pa s stališča sebičnih posameznikov.

Rešitev vprašanj, ki povzročajo današnjo napetost na svetu, se ne more doseči s popuščanjem napadom in napadalcem in tudi ne na račun malih narodov, ampak edine s takšnimi sporazumi, ki bi jih sprejeli in pozdravili narodi vsega sveta.

S kongresa kličemo vsem blišim bojevnikom na svetu, ki so se skupaj z nami bojevali v zadnji vojni, naj aktivno uporabijo vse svoje sile za to da bi se človeštvo lahko posvetilo mirnemu delu, naj protestirajo zoper politično napadnost in pritisk, posebno pa zoper politiko Sovjetske zveze v razmerju do Jugoslavije.

Ko se bomo za pravično reševanje vseh sporov, moramo hkrati upoštevati okoliščino da se danes na svetu zmeraj bolj uveljavlja politika nasilja in surovega vmešavanja v notranje zadeve drugih narodov, ki je poglavitni vzrok mednarodne napetosti. Zaradi tega izjavlja Zveza borcev narodnoosvobodilne vojne Jugoslavije, da bo skladno z bojem za mir in v neolotljivosti z njim nastopala zoper takšne pojave sploh in hkrati skrbno belata nad koristmi naše domovine ter se trdovratno borila zoper vsak poskus ogražanja njene svobode in neodvisnosti.

Boj za mir, ki naj pomaga pri izvajanju določene hegemonistične politike, ni nič drugega kakor goljufanje milijonov ljudi, ki si iskreno želijo miru, vendar pa še zmeraj ne vidijo, da izrabljajo te njihove pozitivne želje za

Hudi boji na osrednji korejski fronti

Tokio, 11. marca (Reuter). Včeraj so se nadaljevali veliki boji na osrednjem delu korejske fronte. Srditi kitajski protinapadi in odpor na vseh delih osrednje fronte so zavrli napredovanje Mac Arthurjevih čet. Na zahodnem delu osrednje fronte, zahod, od Hensona, so Litajske enote prisilile ameriške in južnokorejske sile, da so se za nekaj kilometrov umaknile. Davi so bili kitajske napadi, odbiti in so ameriške čete v bojih na nož ponovno zavzele izgubljen postojanke. V teh bojih so bile na obeh straneh velike izgube.

Srditi boji so bili sinoči in danes za važno cesto Henson-Pangpin. Kitajske enote so preplavile teren in na več mestih prebile ameriške in južnokorejske obrambne črte. Boj še trajajo.

Enote 24. ameriške divizije so davi razširile svoje mostišče na desni obali reke Han, 20 km vzhodno od Seula in sedaj držijo črto 13 km fronte. Ameriške čete so davi ponovno zavzele neko dominantno vzpetino, ki so jo izgubile pri sinočnem kitajskem protinapadu.

Pariška konferenca štirih velesil

Pariz, 12. marca. Čez nedeljo so namestniki zunanjih ministrov štirih velesil stopili v stike s svojimi vladi zaradi konzultacije o pariški konferenci. Pričakujejo, da bo Gromiko danes popoldne na sedmi seji namestnikov sporočil stališče sovjetske vlade glede spreminjenega dnevnega reda, kakor so ga predložile zapadne velesile na sobotni seji. Sprememba se nanaša na točko 1. prvotnega predloga dnevnega reda. Zahodne velesile so tu vstavile dodatek, da naj konferenca zunanjih ministrov proučuje vprašanja oboroževanja. Tako naj bi bilo Sovjetski zvezi omogočeno, da načne na konferenci zunanjih ministrov vprašanja demilitarizacije Nemčije. Nadaljnji dodatek k točki 1. pravi, da naj konferenca prouči izpolnjevanje pogodbenih obveznosti. S tem naj bi Sovjetska zveza dobila možnost, da načne na konferenci zunanjih ministrov vprašanje Trsta.

Britanski delegat Davies se je čez teden dni mudil v Londonu, kjer je imel posvetovanja z Bevinom in z novim zunanjim ministrom Morrisonom. Davies je sinoči zopet odpotoval v Pariz. Pred odhodom je izjavil novinarjem, da upa, da bo po nedeljskem odmoru, ki je dal namestnikom priliko za posvetovanja s svojimi vladi, mogoče nadaljnji napredek pri sestavljanju dnevnega reda.

Zastopniki zahodnih velesil bodo danes dopoldne imeli spet zaupni sestanke.

»Zarotniki« v češko-slovaškem generalnem štabu

Praga, 11. marca (Tanjug). Praški radio poroča, da je na včerajšnjem sestanku partijskih članov češkoslovaškega generalnega štaba minister za narodno obrambo Aleksej Čepek obtožil svojega pomočnika generala Bediča Raicina in še nekoga generala, da sta opravljala »diverzantsko aktivnost« in sodelovala pri zaroti za strmoglavljenje sedanje vlade na Češkoslovaškem. Resolucija, ki je bila sprejeta na tem sestanku pravi, da bodo kmalu začeli »likvidirati« privržence bivšega ministra za zunanje zadeve Vladimira Clementisa, sekretarja pokrajinskega komiteja KPC za Brno Otona Slinga in člana centralnega komiteja KPC Marine Svermova.

Gospodarsko socialni svet

Santiago de Chile, 11. marca. (Reuter) Gospodarsko socialni svet nadaljuje razpravljanje o tehnični pomoči in o finansiranju gospodarskega razvoja zaostalih držav. Delegati držav, ki dobivajo pomoč, so predlagali, naj bi se delo na tem področju pospešilo, delegati industrijskih razvitih držav pa so izjavili, da so zadovoljni z dosedanjimi uspehi, ker je treba v prvih letih ustvariti precej trdne temelje. Socialni odbor je sklenil, naj se vprašanje o sodelovanju med organizacijo OZN za znanost, prosveto in kulturo (UNESCO) in pododborom za svobodo obveščanja pošlje posameznemu odboru Gospodarsko socialnega sveta.

V kratkem bo izdelan prototip naše prve stavbe

V tovarni »Tekstilstroja« v Zagrebu izdelujejo prototip naše prve stavbe domače konstrukcije. Stroj je konstruiral inž. Franjo Kale iz industrijskega projektnega zavoda v Zagrebu. Inž. Kale je konstruiral stavbo na podlagi dolgoletnih izkušenj in preučevanja raznih tipov stavb v naših tovarnah in v inozemstvu. Nova stavba domače konstrukcije se bo lahko merila z najmodernejšimi stroji te vrste, čeprav je konstrukcija razmeroma enostavna. Posamezni deli so konstruirani tako, da se zmanjša na minimum možnost okvar. Prednost stroja ne bo samo v znatni hitrosti tkanja in možnosti prilagoditi tkanje za razne vrste tkanin in za razne širine, temveč bo prednost tudi v tem, da so uporabljene številne izboljšave, da so nameščeni avtomatični regulatorji in je ves stroj konstruiran tako, da bo potrebno pri delu stroja minimalno nadzorstvo. Tudi posamezne utenzilije bo mogoče zamenjati v najkrajšem času. Prototip stroja bo v kratkem izdelan. Nov stroj bodo dlje časa preizkušali pri delu, da ugotovijo še morebitne pomanjkljivosti ali potrebo korektur, nato pa bo tovarna »Tekstilstroja« začela te stavbe serijsko izdelovati. Domača izdelava stavb bo omogočila hitrejšo razširjenost naših tkačnic in hitrejšo opremo novih tekstilnih obratov. M. B.

100 milijonov din bodo znašale letošnje investicije v tovarni »Rade Končar«

Za razširjenost tovarne električnih strojev »Rade Končar« v Zagrebu je letos določenih skoraj 100 milijonov din, in sicer 75 milijonov za razširjenost tovarne in nad 30 milijonov za gradnjo delavskih stanovanj. Največji letošnji gradbeni objekt bo nova velika industrijska dvorana »E«, ki bo obsegala 5000 kvadratnih metrov. Služila bo gradnji velikih električnih generatorjev. V enem delu dvorane bo velika betonirana jama za preizkušanje generatorjev z navpično osjo, ki bo edini objekt te vrste v naši državi. V dvorani bo več žerjavskih prog, 60 in 160 ton. V bližini te nove dvorane gradijo drugo veliko jama za preizkušanje generatorjev z vodoravno osjo. Razen tega pa bodo letos zgradili ordinarjo in visokoposkopski laboratorij. Hkrati s temi velikimi gradbenimi deli za kapitalno graditve bodo zgradili za delavce tovarne novo stanovanjsko naselje s 130 stanovanji.

24. ameriška divizija je razširila svoje mostišče na desni obali reke Han

napadu. Po Reuterjevi vesti se danes kitajske enote umikajo proti severu. V hribih pa puščajo za seboj močne skupine, ki ovirajo ameriško napredovanje.

ODLAGANJE SANKCIJ PROTI LR KITAJSKI

Lake Success, 11. marca. Dopolnilnik Tanjuga Jože Smole piše: Večina delegacij pri Združenih narodih misli, da bi uporaba kakršnih koli sankcij proti Kitajski koristila samo ekspanzionistični politiki vlade ZSSR in razširila vojno izven mej Koreje. Tako razpoloženje delegacij se je pokazalo v delu Komisije za sankcije proti Kitajski. Delovna skupina je pripravila predlog za sankcije, vendar je komisija sklenila, da za sedaj o njem ne bo razpravljala. Predlog je bil poslan v proučitev posebni podkomisiji, ki jo sestavljajo predstavniki Avstralije, Vene-

zuele, Velike Britanije in ZDA. Odlaganje sankcij proti Kitajski opozarja na željo večine delegacij, da bi Združeni narodi ne usmerili svoje napore v mirno rešitev oboroženega spopada v Koreji.

Diplomatski krogi v Lake Successu so mnenja, da je vojaški položaj v Koreji dospel v tako obdobje, da je v resnici dana možnost za prekinitev vztrajnosti in mirno rešitev spopada. Toda dejstvo je, da pekinška vlada še nadeja ne upošteva poslanice Komisije za dobre usluge, ki se je dvakrat obrnila na litajsko vlado s pozivom, naj jo obvesti, kje lahko njeni predstavniki vzpostavijo stike s predstavniki Kitajske. Seveda tako stališče pekinške vlade niti malo ne olajšuje akcije sil, ki se trudijo za mirno rešitev oboroženega spopada v Koreji.

Queuille sestavi novo francosko vlado

Pariz, 11. marca. Henri Queuille je že predložil predsedniku republike listo nove vlade, v kateri so iste stranke, ki so bile v 1. 1947 v vladi. V novi vladi so isti ministri kakor v bivši Pjevenovi vladi. Bidault je postal podpredsednik, radikal Giacobbi pa je izstopil iz vlade, ker je uklenjeno ministrstvo za pripravo volilne reforme.

Vladna kriza v Perziji

Teheran, 12. marca. Sah je poveril sestavo nove perzijske vlade bivšemu poslaniku v ZDA Huseinu Alahu. Senat je njegovo imenovanje odobril, parlament pa bo o tem šele razpravljala. Parlament je odklenil zaupnico Halilu Fahimi, ki je po umoru Razmare prvi dobil mandat za sestavo vlade.

V nekaj vrstah

Dunaj, 14. marca. Na seji zavezniškega kontrolnega sveta za Avstrijo sovjetski zastopnik ni hotel privoliti v pogodbo o blagovni izmenjavi, ki jo je avstrijska vlada sklenila s Holandsko, češ da se je avstrijska vlada s to pogodbo zavezala, da bo dobavljala Holandiji celulozo, aluminij in les, kar Avstriji sami primanjkuje. To stališče sovjetskega zastopnika spravljajo v zvezo z novimi gospodarskimi zahtevami ZSSR do Avstrije.

Dunaj, 11. marca. Ob koncu preteklega meseca je bilo v Avstriji 198.972 brezposelnih. Po izjavi ministra za socialno skrbstvo se je število brezposelnih v februarju zmanjšalo za približno 20 tisoč.

Dunaj, 11. marca. Včeraj se je vrnilo iz Sovjetske zveze v Avstrijo 120 vojni ujetnikov. Po prihodno so ujetniki povedali, da je v taboriščih Sovjetske zveze še zmeraj mnogo avstrijskih vojni ujetnikov.

Dunaj, 11. marca. Na podlagi pogajanj, ki so bila včeraj končana med poljsko in avstrijsko gospodarsko delegacijo, bo Poljska v prihodnjih 5 mesecih poslala Avstriji 350.000 ton premoga.

Atene, 11. marca. (AFP) Za novega načelnika grškega generalnega štaba je bil imenovan general Teodor Gregoropoulos, za njegovega pomočnika pa general Nikolas Balodimos.

Saragatova stranka bo izstopila iz vlade

Turin, 12. marca. Saragatova socialistična delavska stranka (PSLI) se je sklenila združiti s socialistično stranko Edinosti (PSU), ki jo vodi Romita. Zaradi tega bo Saragatova skupina izstopila iz vlade in prešla v opozicijo. Mislijo, da bo s tem ogrožen obstoj De Gasperijeve vlade.

Tovarna aluminija v Lozovcu bo podvojila svojo proizvodnjo

Aluminij pridobivamo danes v naši državi v edini tovarni v Lozovcu pri Sibeniku, medtem ko pripravljamo polfabrikat za proizvodnjo aluminija, tako imenovano glinico, v dveh obratih, in sicer v Lozovcu in v kemični tovarni v Mostah pri Ljubljani. Tovarna v Lozovcu pa ima premajhno zmogljivost, da bi predelala v aluminij vso to glinico. Zato smo primorani del glinice izvažati v inozemstvo, medtem ko uvažujemo aluminij in njegove polizdelke. Prihodnje leto bo sicer začela obratovati velika tovarna aluminija v Strnišču pri Ptuju, ki bo sama pridobivala tudi glinico, da pa bomo lahko doma predelali tudi vso glinico iz Lozovca in iz Most, bomo še letos razširili oddelek elektrolize v tovarni aluminija v Lozovcu.

Te dni so začeli v Lozovcu graditi dve novi dvorani za elektrolizo. Ker je tovarna že dobila potrebne peči za elektrolizo na račun reparacij, bodo hkrati z gradnjo obeh objektov začeli tudi že montirati peči. Tako bo mogoče v razmeroma kratkem času zgraditi nov oddelek elektrolize, ki bo omogočil povečanje zmogljivosti v proizvodnji aluminija za 100%.

V bližini Sibenika so začeli graditi tudi veliko valjarno za aluminij in njegove zlitine, ki ne bo predelovala samo aluminija iz Lozovca, marveč bo pozneje predelovala tudi aluminij iz Strnišča, kolikor bo namenjen za naše domače potrebe. Lega valjarne bo zelo ugodna. Zgrajena bo ob železniški progi, nedaleč od hidrocentrale Manojlovac, njen glavni objekt pa bo dolg 300 m. Z ob koncu prihodnjega leta bo valjarna obratovala v vsem obsegu, izdelovala pa bo iz aluminija, aluminijevih zlitin pločevino razne debeline (tudi najtanjšo za živilsko industrijo) aluminijasto žico za elektrogospodarstvo ter razne profile, cevi in druge polizdelke iz aluminija. Zmogljivost te

valjarne bo tako velika, da bomo del proizvodnje lahko izvozili tudi na zunanji trg. Tako bo Jugoslavija, ki danes uvažala aluminijaste polizdelke, postala izvoznica aluminija in njenih polizdelkov.

V Smederevu izdelujejo prvo serijo strojev za mešanje betona

Govor tov. Edvarda Kardelja na predvolilnem zborovanju

Nadaljevanje s 1. strani

In tako nam miroljubnim ljudem, ki cenimo mir, a še bolj kot mir svojo neodvisnost in svobodo, v tem trenutku ne ostane drugo, kot da — kakor je nekoč rekel tov. Tito — delamo, kakor da ne bo nikoli vojne, in da se pripravljamo nanjo, kakor da bo jutri izbruhnila. Prav nobenega razloga nimamo, da bi se nepotrebno vznemirjali, pa tudi nobenega, da bi smeli biti lahkomišelní. In če se bomo držali tega, bomo največ doprinesli miru.

Pa še nekaj je naša naloga: da se vztrajno borimo za mir in da odločno razkrinkujemo lažne mirovorce in zamaskirane agresorje. Mi seveda ne spadam med one vrste mirovnih propagatorjev, ki se zadovoljujejo s tem, da pošiljajo pacifiistične apele vladam in državnikom, naj se odrečejo vojni. To bi bilo danes tudi popolnoma nekoristno, kajti ne obstaja niti ena vlada na

svetu, ki na besedah ni tega že nekajkrat storila. Toda nam je jasno, da ima vojna svoje korenine v sedanjem ekonomskem, socialnem, političnem sistemu posameznih dežel. Zunanja politika je v resnici samo odraz notranje politike, a vojna je konec koncev — kakor je splošno znano — samo nadaljevanje politike z drugimi sredstvi. Potemtakem ne pomaga mnogo grmeti samo proti vojni in podpisovati apele za mir. Predvsem se je potrebno boriti proti onim pojavom, ki nujno vodijo k vojni, a to so predvsem tendence po eksploataciji drugih narodov, po nadvladi, hegemoniji nad drugimi narodi in v končni liniji, po hegemoniji nad svetom. Iz te politike izvira borba za razdelitev interesih sfer, politika vmešavanja v notranje zadeve neodvisnih narodov, ekonomski pritisk, politika groženj in zastraševanja. Potemtakem je danes bolj kot kdaj koli potrebno, da vsi narodi, vsi miroljubni ljudje in vse vlade, ki so za mir, dvignejo svoj glas ne samo za mir in ne samo proti agresivni vojni, ampak predvsem proti oni politiki, ki neizbežno vodi k vojni, in prvi vrsti proti politiki zastraševanja, vojnih groženj in agresivnega pritiska v vseh mogočih oblikah. In dalje, to se pravi, da miroljubnosti te ali one vlade ni treba soditi po bučnosti njenih miroljubnih izjav, ampak po značaju in posledicah politike, ki jo ona vodi v mednarodnih odnosih.

Toda njim je očito bolj v interesu stanje, ki ni ne vojna ne mir. Tako stanje omogoča ribarjenje v kalnem. Zato smo danes priča prezkonnih kominformističnih mirovnih kampanj na besedah, ki pa samo prikrivajo pravo vsebino sovjetske zunanje politike — borbo za hegemonijo nad drugimi narodi. V resnici pa sovjetska vlada nima nobene potrebe organizirati mirovne kampanje, če ona zares hoče mir. Ne mislim sicer reči, da v drugih deželah ne obstoje vojni hujskači, toda konec koncev vsi vemo, da so izven

stoletja povzročili oportunistem II. Internacionalne.

Tov. Kardelj je naglasil, da se zaradi tega danes v mnogih državah uveljavlja gibanje za neodvisno delavsko socialistično politiko, in sicer prav tako neodvisno od lastne buržoazije kakor tudi od vsake tuje vlade. To je zdrava tendenca. In samo ona lahko vrne moč mednarodnemu delavskemu gibanju.

Mi smo seveda prepričani, da socializem mora zmagati prej ali slej v vseh deželah. Toda njegove zmage ne more prinesiti na svojih bajonetih neka nivoljena vodilna nacija. Socializem mora biti samo rezultat notranjega razvoja v vsaki poedini deželi. Za delavsko gibanje pa je danes samo en izhod iz krize: v borbi za akcijsko enotnost vseh socialističnih sil, brez ozira na obstoječe notranjepolitične razlike, in sicer tako proti kominform-

vetala, češ da služimo tujim interesom. V Moskvi pač mislijo, če nekoč noče biti v njihovi službi, potem se je gotovo odločil za to, da bo služil nekemu drugemu. A da bi neka vlada malega naroda služila samo svojem lastnemu narodu, to je za njih nemogoče. No, nas ta krik in vik prav gotovo ne bo odvrnil s poti, po kateri gremo.

V skladu s svojo miroljubno politiko mednarodnega sodelovanja smo mi, kakor veste, zaprosili in tudi dobili pomembno ekonomsko pomoč iz inozemstva. Naj omenim samo pomoč zaradi suše, ki smo jo dobili od Amerike in nekaterih držav Zapradne Evrope. Vi veste, da nam je ta pomoč precej olajšala napore v premagovanju posledic težke suše. Toda razen tega je ona dragocena še iz drugih razlogov. Jugoslavija, prvič, ni sprejela in tudi nihče ni zahteval, da bi sprejela kakršne koli obveznosti, ki bi bile v nasprotju z njeno politično in ekonomsko neodvisnostjo in z njenimi socialističnimi karakteri. Zaradi tega je ta pomoč nedvomno utrdila miroljubno sodelovanje in prijateljstvo narodov Jugoslavije z narodi, ki so nam nudili pomoč. A drugič, ta pomoč dokazuje, da dežele z različnim družbenim sistemom ne le lahko mirno žive druga poleg druge, ampak da lahko tudi gospodarsko enakopravno sodelujejo in se vzajemno dopolnjujejo. Poleg tega mi vidimo v tem še en dokaz več, da imajo napori za pomoč razvitih dežel neizodostno razvitim v današnjih deželah izredno veliko vlogo v borbi za udržitelje miru in da razlika v družbenih sistemih nikakor ne predstavlja nepremostljive ovire za take napore.

Taka politika naše vlade je nedvomno mnogo doprinesla tako premagovanju naših gospodarskih težav doma, kakor tudi poboljšanju mednarodnega položaja Jugoslavije. Mislim, da ne more biti nobenega dvoma o tem, da je potrebno tudi dalje hoditi po tej poti. Mi se bomo tudi dalje borili za gospodarsko pomoč razvitih dežel v premagovanju naše gospodarske zaostalosti in bomo stopali v vse one gospodarske odnose, ki bodo prinesli korist razvijanju naših proizvodilnih sil, a ne bodo posegali v našo neodvisnost in v naš notranji gospodarski in socialni sistem.

Tov. Kardelj je zatrdil, da je naše prizadevanje za zboljšanje mednarodnih odnosov uspešno, ter v zvezi s tem dodal:

V zvezi s tem bi se rad samo mimogrede dotaknil vam vsem znane kampanje o Trstu, ki se je zadnje dni zopet pojavila v italijanskem tisku. Verjetno zaradi odhoda predsednika italijanske vlade na službeni obisk v London. Ta kampanja je pri nas upravičeno povzročila mnogo razburjenja, toda jaz bi vam svetoval, da ji ne pridajete pretiranega pomena. Taka važna vprašanja, kakor je to vprašanje o Trstu, se ne rešujejo na ulici. Če jih bomo reševali na ulici, potem jih rešili ne bomo, pač pa bomo pokvarili tudi ono, kar smo že pozitivnega dosegli v dosedanjem razvoju naših odnosov z Italijo. Toda bodite prepričani, da naša vlada ne bo ničesar storila, kar bi bilo v nasprotju z našimi upravičenimi nacionalnimi interesi.

O Trstu so te dni govorili tudi v Parizu na pripravljani konferenci za sestanek štirih ministrov za zunanje zadeve velikih sil. To vprašanje je tam postavil sovjetski delegat Gromiko, češ da ne pristane na mirovno pogodbo z Avstrijo, če se ne izvrši mirovna pogodba z Italijo v vprašanju Trsta.

Nimam namena spuščati se ob tej priliki v podrobnosti tega vprašanja, želim pa bi vas opozoriti samo na eno karakteristično potezo sedanjega sovjetskega stališa.

Vi vsi veste, da je sovjetska vlada ostro protestirala, ko je pred nekaj leti tovariš Tito v svojem govoru na zborovanju v Ljubljani rekel, da mi ne moremo pristati, da bi naši nacionalni interesi — a govoril je tedaj prav o vprašanju Trsta — služili kot drobiž za poravnavanje računov med velikimi državami. Sovjetska vlada je takrat protestirala, češ da se ona s tako politiko ne peča.

Tovariš Tito je tedaj govoril o sovjetski vladi, toda sedanje stališče Gromika na konferenci v Parizu samo potrjuje, da se sovjetska vlada ni zastojala prizadevanja. Kajti za Gromika je

vprašanje Trsta zopet samo drobiž za poravnavanje velikih evropskih računov. Če so tu v vprašanju življenjski interesi narodov Jugoslavije, to se seveda Gromika ne tiče. In zopet se — kar se sovjetske zunanje politike tiče — zgodovina ponavlja: kadar gre za nacionalne pravice malih narodov, tedaj gre sovjetska politika s prezirno preko njih. Mi pa seveda nismo pripravljeni, da bi se jih odrekli.

Ko je naglasil, da zavzema Jugoslavija danes v svetu važno in ugledno mesto, je nadaljeval:

„Mi se danes ne borimo samo zase, ampak za stvar demokracije, miru in socializma sploh. Zato vse bolj rastejo simpatije drugih narodov do nas in zato mi nismo in ne moremo biti sami, naj že gre bodi razvoj mednarodnih odnosov kakor koli. V tem je tudi naša moč. V obrambi svoje neodvisnosti narodi Jugoslavije še nikdar niso bili tako močni kakor so danes.“

S Komunistično partijo in tovarišem Titom na čelu smo se leta 1941 lotili orožja, prepričani v svojo zmago. Mi smo tudi dejansko izvajali to zmago, čeprav je sovražnik izgedal tako rekoč nepremagljiv. Mi smo zmagali zato, ker je tovariš Tito na čelu Komunistične partije Jugoslavije vedno hodil po di-

rektive k našemu ljudstvu, a ne v neke tuje državne prestolnice; zato, ker je naša Partija do kraja ostala partija delavskega razreda, partija delovnega ljudstva, a tovariš Tito zvesti tribun delovnega ljudstva.

Ko so se po vojni začeli poskusi sovjetske zunanje politike, da bi KPJ odvojili o delovnega ljudstva Jugoslavije in njegovih interesov ter da bi jo pretvorili v orožje sovjetske hegemonistične politike za pokoritev narodov Jugoslavije, za njihovo podjarmljenje, tedaj je KPJ na čelu s tovarišem Titom — kakor vselej v preteklosti — dala odločen odpor takim poskusom. In zopet smo iz tega boja izšli zmagovito.

Svoj govor je končal takole: Volitve v Ljudsko skupščino Slovenije so del te borbe. Zato je potrebno, da se jih naše ljudstvo udeleži čim aktivneje in da pokaže sovražnikom naše domovine ter velike stvari, za katere se borimo, da slovensko ljudstvo, z rami ob rami z vsemi narodi Jugoslavije, stoji kakor en človek izza vlade in tovariša Tita, ki sta se zoperstavila zločinskim poskusom tujih hegemonistov, da bi vsilili našim narodom jarem pokorščine, izkoriščanja in birokratskega despotizma, jarem trajne zaostalosti in sramote.

svetu, ki na besedah ni tega že nekajkrat storila. Toda nam je jasno, da ima vojna svoje korenine v sedanjem ekonomskem, socialnem, političnem sistemu posameznih dežel. Zunanja politika je v resnici samo odraz notranje politike, a vojna je konec koncev — kakor je splošno znano — samo nadaljevanje politike z drugimi sredstvi. Potemtakem ne pomaga mnogo grmeti samo proti vojni in podpisovati apele za mir. Predvsem se je potrebno boriti proti onim pojavom, ki nujno vodijo k vojni, a to so predvsem tendence po eksploataciji drugih narodov, po nadvladi, hegemoniji nad drugimi narodi in v končni liniji, po hegemoniji nad svetom. Iz te politike izvira borba za razdelitev interesih sfer, politika vmešavanja v notranje zadeve neodvisnih narodov, ekonomski pritisk, politika groženj in zastraševanja. Potemtakem je danes bolj kot kdaj koli potrebno, da vsi narodi, vsi miroljubni ljudje in vse vlade, ki so za mir, dvignejo svoj glas ne samo za mir in ne samo proti agresivni vojni, ampak predvsem proti oni politiki, ki neizbežno vodi k vojni, in prvi vrsti proti politiki zastraševanja, vojnih groženj in agresivnega pritiska v vseh mogočih oblikah. In dalje, to se pravi, da miroljubnosti te ali one vlade ni treba soditi po bučnosti njenih miroljubnih izjav, ampak po značaju in posledicah politike, ki jo ona vodi v mednarodnih odnosih.

Prav zaradi tega na nas ne dela prav nobenega vtisa mirovna kampanja kominformističnega tipa. Ni treba posebej zbirati podpisov za mir. Brez vsakih podpisov je jasno, da je za mir ogromna večina človeštva, vsekakor mnogo, mnogo več, kakor je tistih, ki so dali svoj podpis na štokholmski proglas. Toda prav gotovo bi bili vsi narodi in vsi miroljubni ljudje na svetu zelo hvaležni organizatorjem raznih kominformističnih mirovnih akcij, če bi predvsem njihovi gospodarji pozitivno odgovorili na nekaj vprašanj, a zlasti na naslednja:

Ali so proti politiki groženj, zastraševanja, hladne vojne?

Ali so proti hegemonistični politiki katere koli vlade, tudi sovjetske, proti vsiljevanju njene volje drugim narodom?

Ali so proti vmešavanju v notranje zadeve neodvisnih narodov in proti vsiljevanju svojih institucij — tudi sovjetskih — drugim narodom?

Ali so proti ekonomski agresiji in proti vsem oblikam agresivnega pritiska zoper neodvisne države, to se pravi tudi proti agresivni antijugoslovanski politiki sovjetske vlade?

Ali so proti nedostojni vojnihujskaški kampanji laži in klevet, ki ima za cilj pripravi politični teren za agresivne akcije?

Če so to, potem morajo takoj spreminiti svojo politiko do narodov Jugos-

Sovjetske zveze agresivni krogi danes še relativno politično slabi in da gotovo še nimajo odločujočega vpliva v vladah. Kolikor ga pa imajo, je to predvsem posledica sovjetske politike, ki sistematsko krepi take agresivne kroge s tem, ko seje strah v svetu. Če bi sovjetska vlada resnično hotela mir in miroljubno sodelovanje med narodi, njej ne bi bilo težko najti zaveznike. Toda namesto tega je s svojo politiko napravila še tiste simpatije, ki jih je imela ob koncu vojne.

Vsi veste, kakšen ugled in kakšno moč je predstavljala Sovjetska zveza v prvih letih po vojni. Če bi tedaj sovjetska vlada to svojo moč uporabila za udržitelje miru in za razvoj resnično demokracijskih odnosov med narodi — potem bi vojna postala nemogoča. Toda namesto tega so se sovjetski vladajoči krogi lotili politike terorja nad manjšimi in slabotnejšimi narodi, podcenjevanja in podrejanja teh narodov, politike razdelitve interesnih sfer med velikimi sfilami in metod zastraševanja in terorja v mednarodnih odnosih. S tem so seveda izzvali proti sebi milijone in milijone svobodoljubnih ljudi, ki so se pred nekaj leti dajali vso svojo podporo sovjetski politiki, misleč, da ona dejansko služi ciljem miru in demokracijskih odnosov med narodi. In tako se je pokazalo, da je sovjetska politika — kakor vsaka politika nasilja in hegemonije — ne samo izvor vojne, ampak tudi črv, ki slabi moč same Sovjetske zveze. Ta politika nosi v sebi klico neizbežnega poraza.

Ko je dejal, da je za sovjetske oblasti danes socialistična samo tista dežela, kateri to dovolijo, je pristavil:

Ce pa odbiješ njihov diktat, potem nisi socialist, temveč vse tisto, kar obsega bogati kominformistični slovar psov in klevet. In ne samo to. Proti lastnim državljanom, ki ne morejo prenašati birokratskega despotizma, uporabljajo seveda policijo, zapirajo jih, pošiljajo na prisilno delo, uničujejo jih. Te iste metode poskušajo v mednarodnih oblikah prenesti tudi na druge narode. Delavska in druga napredna gibanja ter narode, ki se zoperstavljajo njihovi hegemoniji odnosno eksploataciji, sicer ne morejo zapreti, toda zato uporabljajo proti njim druge vrste terorja: klevetniško kampanjo provokacije, osudne laži, ekonomsko blokado, vojnihujske pretnje, agresivni pritisk v vseh mogočih oblikah.

Toda kakor so vedno na svetu živeli ljudje, ki jih teror ne more zmotiti, tako so tudi vedno obstajali in obstajajo narodi, ki jih nobene pretnje ne morejo pokoriti. Med take narode spadamo tudi mi, narodi Jugoslavije.

Taka sovjetska politika je seveda prizadevala težak udarec in ogromno škodo socializmu. Ona je predvsem povzročila globoko krizo v mednarodnem delavskem gibanju, mnogo globljo in težjo od tiste, ki jo je na začetku tega

stičnemu birokratskemu despotizmu, kakor tudi proti poskusom skrajne reakcije, da bi izkoristila sedanjo krizo v mednarodnem delavskem gibanju in kompromitiranje socializma v Sovjetski zvezi za organiziranje križarske vojne proti socializmu in demokraciji sploh. Za tako sodelovanje se bomo mi vztrajno borili, kajti ono je obenem tudi važen faktor za ohranitev in udržitelje miru med narodi.

Ko je naglasil, da pri morebitnem napadu na Jugoslavijo svobodoljubno človeštvo ne bi moglo ostati pasivno, je opozoril, da bi bila agresija proti neodvisnosti narodov Jugoslavije hkrati udarec proti miru in miroljubnemu sodelovanju med narodi sploh. Dejal je:

To so ponovno pokazale tudi nedavne uradne izjave predstavnikov ameriške, britanske in francoske vlade, v katerih so oni izrazili svojo zaskrbljenost zaradi agresivnega pritiska sovjetskega bloka proti Jugoslaviji in naglasili, da pripisujejo temu pojavu največjo važnost. Te izjave so vsekakor pozitivni doprinos miru. One očito izhajajo iz prepričanja, da je v sedanjih časih mir nedeljiv, to se pravi, da ga je potrebno štiti povsod.

Naša zunanja politika je jasna: z vsemi silami se bomo zoperstavljali kominformističnemu agresivnemu pritisku in aktivno sodelovali pri vseh prizadevanjih za okrepitev miru na bazi spoštovanja neodvisnosti in enakopravnosti narodov. Sodelovali bomo z vsemi narodi, ki žele na enakopravni bazi sodelovati z nami, toda svojo neodvisnost in svoje pravice, da sami gospodarimo na lastnih tleh, bomo branili z vsemi svojimi silami proti vsakemu napadu.

Naša vlada ni nikoli skrivala pred svojim ljudstvom resnične situacije. In zato mi tudi danes govorimo odkrito in jasno: mi ne smatramo, da je položaj takšen, da bi pretila našim narodom neposredna nevarnost vojne. Ne, mi lahko gojimo čvrsto zaupanje v možnost ohranitve trajnejšega miru. Kljub temu pa bi bili lahkomišelní, če ne bi storili vse, kar je v naših močeh, da bi vsakomur, ki bi eventualno gojil neke agresivne želje proti Jugoslaviji, dali na znanje, da ne more računati na nobena iznenadenja in da se bomo za svojo neodvisnost in svobodo borili kakor en človek. Moralna čvrstost in dobra tehnična oprema naše vojske mora biti zato skrb vsega našega ljudstva. Močna Jugoslovanska armada, tesno povezana z ljudstvom, je danes bolj kot kdajkoli najkrepkejši steber naše neodvisnosti in miru. In če si je potrebno nekaj odtrgati od ust, da bi naša vojska bila močnejša, potem moramo tudi to storiti, kajti mir in naša svoboda stojita nad vsemi drugimi interesi in potrebami.

Seveda nas kominformistična propaganda kleveta in nas bo tudi dalje k-

gotovo pa sta vojna in nestalnost, ki ji je sledila, pogrezanje v dolgeve samo še pospešili. V pokrajini Pandžeb, kjer je sistem zadržnih bank razmeroma dobro razvit in uspeva bolje kakor v drugih pokrajinah, pride na vsake štiri ljudi en oderuh.

Z ustanavljanjem kmečkih kreditnih zadrug so skušale oblasti nezno breme kmečkih dolgov nekoliko olajšati. Toda kot se v Indiji rado dogodi, so težave tako velikanske, da so uspehi komaj opazni. Po tridesetih letih prizadevanj napov je bilo 1. 1941 v Indiji 123.976 kmetijskih zadrug, ki so štejele nekaj manj kot štiri milijone in pol članov, se pravi nekaj več kot 1% prebivalstva. Indija ima približno sto tisoč kreditnih zadrug; a namesto da bi oderuhe pregnale, se z njimi povezujejo, samo da prejemajo v primeri z njimi le neznamen del dobička. Zadrug so finančno tako slabotne, da se vprašanja dolgov sploh ne morejo resno lotiti. Vendar so dosegle v pokrajini Pandžab nekaj uspeha s tem, da so združile razcepljeno zemljišča v pomembne gospodarske enote. Te poluradne organizacije so se uveljavljale samo z razlogi in prepričevanjem in so dokazale, da je treba kmete le predramiti iz brezbržnosti in nedejavnosti, pa dosežeš uspehe.

O vsakem vprašanju in vprašanju kmetijstva na splošno se je v Indiji seveda že dosti razpravljalo. Vlada je poslala na podelitve posebne kraljeve komisije, ki so odredale preiskavo za preiskavo in zapustile polni skladanec aktov. Angleški in indijski tisk sta enolično navajala žalostna dejstva. Kongresna stranka je od voditeljev pa do zadnjega agitatorja obljubljala agrarno reformo. Skoraj vse pokrajine imajo v načrtu kak ukrep za reformo, ali pa so ga že izvedle. Sprejet je bil zakon o najemninah in indijski časopisje je objavilo o tem nešteto člankov.

Cudno in zanimivo dejstvo pa je, da vse te gore truda in energije, vsi ti valovi nevolje in ogorčenja in vsi napori zakonodajnih organov še malo niso bili kos temeljnemu vprašanju in težkočam Indije, Lastninske pravice

NOVICE in zanimivosti

Z vsega sveta

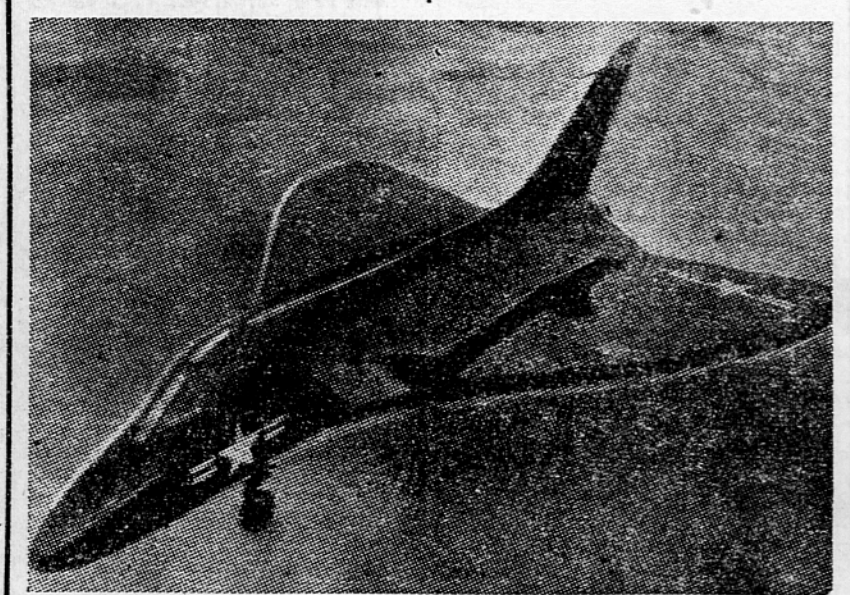
Podatki o kopnih silah ZDA. Voditelji ministrstva za obrambo ZDA mislijo, da bodo štejele oborožene sile ZDA do 1. julija t. l. okoli 1 milijon in pol ljudi, to je približno 24 divizij. Od začeta korejske vojne se je ameriška armada skoraj podvojila, in sicer od 600.000 ljudi na skoraj 1.200.000 oficirjev in vojakov. Po načrtu bo ameriška armada imela 13 ali še več divizij, 18 kombiniranih polkovnih odredov, ki predstavljajo okoli 6 divizij, in mnogo manjših borbenih enot, kot so protiletalski in inženirski bataljoni in čete. Velik del teh enot še ne bo imel polne opreme v tem letu, ker bodo morali čakati, da jim tovarne pošljejo potrebno število tankov, topov in drugega vojnega materiala. Suhozemske sile bodo verjetno štejele okoli 13 pehotnih divizij, 3 ali 4 oklopne divizije in 2 ali 3 divizije letalske pehote. Pehotna divizija šteje približno 19.000 vojakov in oficirjev, oklopna divizija približno 16.000, divizija letalske pehote pa tudi 16.000 vojakov in oficirjev. Kombinirani polkovni odred šteje 6000 oficirjev in vojakov. Preteklega julija je imela Amerika 10 divizij, ki pa so bile nepopolne — 5 v ZDA, 4 na Japonskem in 1 v Nemčiji. Sedaj pa ima že 18 divizij različnih sestavov. V preteklih mesecih je armada dobila 190.000 rekrutov. Skupinsko pa je bilo mobiliziranih 118.000 pripadnikov narodne garde. Ameriška armada ima sedaj v Koreji 6 divizij — prvo konjeniško, 2, 3, 7, 24 in 25. Pehotno divizijo in določeno število manjših enot. V Nemčiji je prva pehotna divizija in nedavno aktivirani 6. pehotni polk. En polk je v Trstu, približno 10.000 vojakov pa je v Avstriji. V ZDA sami so še 4 aktiv-

ne divizije — 82. divizija letalske pehote v Fort Braggi, 11. divizija letalske pehote v Campbellu, 2. oklopna divizija v Fort Noxu in 4. pehotna divizija v Georgiji. V enem mesecu bo reaktivirana še 1. oklopna divizija. Ne glede na zunanje politični položaj, bodo vsi sedaj vpoklicani vojaki odslužili v armadi dve leti.

Mobilizacija mornariške pehote po teka se hitreje. Mornariška pehota šteje sedaj okoli 170.000 oficirjev in vojakov, kar je dvakrat več kakor pred vojno na Koreji. Po načrtu pa bo imela mornariška pehota 180.000 oficirjev in vojakov, to je, 2 in eno tretjino popolne pehotne divizije in 21 do 24 taktičnih letalskih eskadril. Bojna formacija pomorske divizije šteje 23.000 ljudi in 1 eskadrilo s 24 letali.

Jajce za 5000 dolarjev. Kakor smo že poročali, so našli v puščavi Gobi jajce predpotopnega dinosavra, ki je živel pred približno 10 milijoni let. Nedavno je to jajce kupila univerza v Colgatu (ZDA) za 5000 dolarjev. To je najbrž najvišja cena, ki je bila doslej plačana za kakršno koli jajce.

Sovjetski novinarski žargon. V dvokolonskem komentarju o korejski vojni imenuje Američane vodilni sovjetski list »Pravda« dvanaestkrat bandite, desetkrat barbare, osemkrat kanibale, sedemkrat nestvore, štirikrat surovine, in dvakrat osvajače. V istem članku so imenovani Severnokorejski petkrat kot miroljubni državljani.

Novo borbena letalo. Na sliki vidimo novo ameriško borbena letalo na reakcijski pogon tipa Douglas XF-4 D. Zgrajeno je za uporabo na bojni lahki, kajti vzletelo bo s pomočjo katapulte. Točna hitrost je za zdaj še vojaška tajnost, vendar pa bo precej večja, kakor je hitrost zvoka.

Ureja uredniški odbor. Odgovorni urednik Sergej Vošnjak. Uredništvo in uprava, Ljubljana, Knaflijeva ul. 5, telefon 55-22 do 55-26, telefonske uprave za ljubljanske naročnike 35-36, za naročnike izven Ljubljane 38-32, telefon oglasnega oddelka šte. 35-36. Tekoči račun pri Narodni banki, Ljubljana 601-9321-4. Tiskarna »Slovenskega poročevalca« v Ljubljani. Poštna plačana v gotovini. — Čerčila naročnina 135 din, polletna 278 din, celoletna 540 din. — »Slovenski poročevalec« izhaja vsak dan razen ob nedeljah in praznikih.

TIBOR MENDE:

I N D I J A

Ze rodili so se z dolgovi in mislijo, da je naravno, da plačujejo vse življenje obresti in da otroci dolgove podedujejo. Vaški oderuh je navadno tudi trgovec, ki se spušta v vsakovrstne spekulacije, kako bi kmete najbolj izžemal; njegovi podrobni pravni nopoljem pa daleč presegajo kmetov razumske sposobnosti. Nekateri oderuhi so zelo bogati in se zanašajo kositavo v velikanskih palačah. Drugi zopet se drže običajev svojih prednikov ter so videti nepomembni in zanemarjeni; žive slabo in uživajo samo v koplčenju zlata in dragocenosti; kot družbeni razred so sila močni in pritiskajo lahko tudi na najvišje gume državne uprave. Ker je lastnik zemlje zamindar, je oderuhom mnogo do tega, da ostanejo kmetje nepismeni in kar čudiš se, kako odkrito to priznavajo. Ob tistih redkih priložnostih, ko sem se pogovarjal z zamindarji in posojevalci, me je vedno presenetilo, kako zaskrbljeno ti muzejske družbeni ostanki presojaajo moderno gibanje za vzgojo množic. Vaška polja, nova cesta, časniki — to so njihovi odkriti sovražniki, katerim so napovedali načrtno vojno, ki je dostikrat uspešna.

Zelo poučna je statistika naraščanja kmetijskih dolgov. L. 1921 so cenili dolgove na 400 milijonov funtov; l. 1931 navaža uradno poročilo število 675 milijonov funtov; šest let pozneje poroča kreditni oddelek indijske rezervne banke o 1350 milijonih. To je dvakrat toliko kot znaša celotni letni dohodek od kmetijstva, kakor ga je izračunal profesor V. K. R. Rao l. 1931—1932. A dolgovi še vedno naglo naraščajo. Po veliki krizi l. 1930 in padcu cen kmetijskim prideikom se je skupni znesek kmečkih dolgov v sedmih letih od 1923—1930 skoraj podvojil. Za leta po vojni nimamo podatkov;

zamindarjev niso še prav nič prizadele, za zaščito kmeta je bilo izdanih presneto malo ukrepov, in nobena areformaa se ni dotaknila nezakonitega razmerja med posojevalcem in dolžnikom. Domnevati moramo, da so vsi načrti naleleti neke na ovire, ki so bile močnejše, kakor vsa dobra volja areformatorjeva.

Dne 29. junija 1949 zvečer je Sri Nehru po vseh indijskih radijskih postajah silovito pozival proizvajalce, naj vse za prehrano dežele potrudijo do skrajnosti. »Za to gre,« je dejal, »da končno napovemo vojno revščini in nevednosti, nezadostni prehrani in draginji.« Oznani je tudi ustanovitev visokega komisariata za prehrano, ki bo ime prav posebno oblast in bo spravil v sklad proizvodne napore dežele. Na koncu je izjavil, da bo morala biti Indija pred l. 1951. zmožna preživljati samo sebe. »Od tedaj naprej,« je poudaril, »Indija ne bo pod nobeno pretezo več uvažala žita.« Položaj je bil zares težak in je tudi še sedaj.

Na kratko povedano je takle:

Indija proizvaja vsako leto približno 43 milijonov ton žitaric in užitnega sočiva. Če odstojemo rezervno za seme in nezogibno zapravljjanje, ostane okrog 37 milijonov in pol ton za potrošnjo. Ako računamo, da je prebivalcev 320 milijonov — kar pomeni 240 milijonov odraslih ljudi — in če dodelimo vsakemu človeku 17 unč na dan, dobimo 41 milijonov in pol ton. Pripomniti moramo, da znaša v Bombayu dnevni obrok kaznjence, obsojenega na prisilno delo, nad 25 unč. Toda tudi pri obroku 17 unč, ki je torej manjši od obroka kaznjencev, doseže letni primanjkljaj 4 milijone in pol ton; in pri tem niti ne upoštevamo, da se poveča število potrošnikov vsak dan za približno 4 milijone.